

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 8073
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 665
Ημερομ. Κατάθεσης: 16/7/2021

Αθήνα, 16 Ιουλίου 2021

Ερώτηση σε συνδυασμό με Αίτηση Κατάθεσης Εγγράφων

Προς τον Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου

ΘΕΜΑ: «Ανησυχητικές πληροφορίες για μαζικές αρνητικές αποφάσεις ασύλου μετά την Κ.Υ.Α. που χαρακτηρίζει την Τουρκία ασφαλή τρίτη χώρα»

Το τελευταίο διάστημα γινόμαστε δέκτες καταγγελιών από απορριφθέντες αιτούντες άσυλο και τους δικηγόρους τους που αναφέρουν ότι, αντί κατά τη διάρκεια της διαδικασίας προσωπικής συνέντευξης να γίνεται η εξατομικευμένη εξέταση όπως ορίζει η ελληνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία, πραγματοποιείται μια διεκπεραιωτική διαδικασία για τους προερχόμενους από τις χώρες της με αριθ. 42799/2021 Κοινής Υπουργικής Απόφασης και τους επιδίδεται αρνητική απόφαση επί της αίτησης ασύλου, με το σκεπτικό ότι για εκείνους η Τουρκία είναι ασφαλής τρίτη χώρα.

Μάλιστα σε κάποιες περιπτώσεις οι καταγγελίες αναφέρουν ότι η υπηρεσία αρνήθηκε στους αιτούντες να υπερασπιστούν επαρκώς τα επιχειρήματά τους ότι η Τουρκία δεν αποτελεί για εκείνους ασφαλή προορισμό, παρά τη ρητή πρόβλεψη της 2013/32/ΕΕ (άρθρο 28, παρ. 2, περ. γ). Άλλες καταγγελίες αναφέρουν ότι ενώ είχε κριθεί το παραδεκτό της αίτησης σε προηγούμενη φάση, χρησιμοποιήθηκε η ΚΥΑ ως αφορμή για εκ νέου κρίση του, αντί της εξέτασης της ουσίας της υπόθεσης.

Επίσης σε ορισμένες, μέχρι τώρα λίγες, περιπτώσεις οι καταγγελίες αφορούσαν και περιπτώσεις ασυνόδευτων ανηλίκων, μεγαλύτερων των 15 ετών, τους οποίους η ελληνική Πολιτεία, σύμφωνα με δική σας νομοθετική διάταξη, αντιμετωπίζει ως ενήλικες ως προς τα δικαιώματα των αιτούντων, παρά το γεγονός ότι για τους ασυνόδευτους ανήλικους πρέπει να εφαρμόζονται πιο αυστηρές προϋποθέσεις.

Κατά την πρόσφατη επίσκεψή μας στη Ανοιχτή Δομή Φιλοξενίας της Ριτσώνας, πλήθος αιτούντων εξέφρασε την ανησυχία ότι γίνονται μαζικές απορρίψεις υποθέσεων παροχής διεθνούς προστασίας, ακόμα και ανθρώπων των οποίων η ζωή και σωματική ακεραιότητα κινδυνεύουν στην Τουρκία, λόγω της εθνικής τους ταυτότητας.

Από την πλευρά μας έχουμε διαφωνήσει με την εν λόγω Κ.Υ.Α. και έχουμε προειδοποιήσει την Κυβέρνηση ότι δεν μπορεί να συνεχίσει να παραβιάζει τις διατάξεις της σχετικής με το άσυλο Οδηγίας και την Συνθήκη της Γενεύης. Η εξέταση της εφαρμογής της αρχής της ασφαλούς τρίτης χώρας και η συνεπακόλουθη κρίση του απαράδεκτου της αίτησης πρέπει να γίνεται

εξατομικευμένα και σε κάθε περίπτωση να τηρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις του άρθρου 38 της 2013/32/ΕΕ.

Συγκεκριμένα για να χαρακτηριστεί μια Τρίτη χώρα ασφαλής για τον κάθε αιτούντα θα πρέπει να εξασφαλίζεται ότι:

α) δεν απειλούνται η ζωή και η ελευθερία λόγω φυλής, θρησκείας, ιθαγένειας, κοινωνικής τάξης ή πολιτικών πεποιθήσεων

β) δεν υπάρχει κίνδυνος σοβαρής βλάβης, όπως ορίζεται στην Οδηγία 2011/95/ΕΕ

γ) τηρείται η αρχή της μη επαναπροώθησης σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης

δ) τηρείται η απαγόρευση της απομάκρυνσης κατά παράβαση του δικαιώματος αποφυγής των βασανιστηρίων και της σκληρής απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης, όπως ορίζεται στο διεθνές δίκαιο και

ε) υπάρχει η δυνατότητα να ζητηθεί το καθεστώς του πρόσφυγα και, στην περίπτωση που ο αιτών αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, να του χορηγηθεί προστασία σύμφωνα με τη σύμβαση της Γενεύης.

Επειδή, η Τουρκία συμμετέχει στη Σύμβαση της Γενεύης με γεωγραφικό περιορισμό μόνο για τους πολίτες ευρωπαϊκών κρατών.

Επειδή, από τον Μάρτιο του 2021, αποχώρησε από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης για την προστασία των θυμάτων έμφυλης βίας.

Επειδή, οι τρεις από τις αναφερόμενες στην Κ.Υ.Α. εθνικότητες (Συρία, Αφγανιστάν, Σομαλία) είναι αυτές με τα μεγαλύτερα ποσοστά αναγνώρισης σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Υπηρεσίας Ασύλου.

Επειδή, το πλήθος των αρνητικών αποφάσεων δημιουργεί ανησυχία ότι ενδεχομένως παραβιάζεται και καταστρατηγείται η εγγύηση της εξατομικευμένης και δίκαιης κρίσης επί του αιτήματος ασύλου, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 10 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ, καθώς δεν εξετάζεται η ουσία και αποκόπτεται η πρόσβαση στο δικαίωμα της παραγράφου 3α «οι αιτήσεις να εξετάζονται και οι αποφάσεις να λαμβάνονται σε ατομική βάση, αντικειμενικά και αμερόληπτα».

Επειδή, η μη παροχή δυνατότητας αίτησης ασύλου στην Τουρκία και η απουσία ουσιαστικού προγράμματος επανεγκαταστάσεων από την Τουρκία προς την Ευρώπη, συνεπάγεται ότι η κρίση των αιτήσεων ως απaráδεκτων ισοδυναμεί με ουσιαστική παρεμπόδιση στην κτήση καθεστώτος πρόσφυγα και παραβιάζει τις προβλέψεις του άρθρου 38 (περ. ε) της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ.

Επειδή, η ΚΥΑ αυτή θα οδηγήσει σε εγκλωβισμό χιλιάδων αιτούντων στην Ελλάδα δημιουργώντας αποθήκες «απορριφθέντων» και γκρίζες ζώνες ανθρώπων, χωρίς κανένα δικαίωμα και προοπτική, χωρίς κανένα δικαίωμα, ούτε καν στέγασης, και καμία προοπτική, καλλιεργώντας έτσι και τον κοινωνικό αυτοματισμό στις τοπικές κοινωνίες.

Επειδή, η διακριτική μεταχείριση με κριτήριο την εθνική καταγωγή δεν συνάδει με τα άρθρα 20 και 21 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. και την αρχή της ίσης μεταχείρισης.

Επειδή, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να γνωστοποιούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τις Αποφάσεις με τις οποίες καταρτίζουν ή εμπλουτίζουν την εθνική λίστα ασφαλών τρίτων χωρών.

Επειδή, η εργαλειοποίηση του προσφυγικού-μεταναστευτικού από την Τουρκία έχει και πρέπει να έχει καθαρά ευρωπαϊκή και όχι διμερή διάσταση και να αντιμετωπίζεται σε αυτό το επίπεδο.

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

1. Θα προχωρήσει σε άμεση ανάκληση της Κ.Υ.Α. που καταστρατηγεί το πνεύμα και το γράμμα της ευρωπαϊκής οδηγίας και της Σύμβασης της Γενεύης;
2. Γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή η ένταξη της Τουρκίας στη λίστα ασφαλών τρίτων χωρών; Υπήρξε κάποια απάντηση από πλευράς της αρμόδιας Επιτροπής κας Γιόχανσον;
3. Υπήρξε εισήγηση του Διοικητή της Ελληνικής Υπηρεσίας Ασύλου, με την οποία, όπως προβλέπει η Οδηγία, αιτιολογεί επαρκώς, με στοιχεία από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για του Πρόσφυγες ή εκθέσεις άλλων κρατών-μελών, την ένταξη της Τουρκίας στον κατάλογο ασφαλών τρίτων χωρών;
4. Σκοπεύει να καταργήσει την άδικη και εκτός ευρωπαϊκού πλαισίου αντιμετώπιση των ανηλίκων άνω των 15 ετών ως ενήλικες, ως προς την ιδιότητα του αιτούντος;

Επίσης, αιτούμαστε να κατατεθούν:

1. Η αλληλογραφία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως προς το ερώτημα δύο (2) της παρούσης.
2. Η σχετική εισήγηση και κάθε άλλο σχετικό έγγραφο ως προς το ερώτημα τρία (3) της παρούσης.

Οι ερωτώντες και αιτούντες Βουλευτές

Ψυχογιός Γιώργος

Αγαθοπούλου Ειρήνη

Αλεξιάδης Τρύφωνας

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Αυγέρη Θεοδώρα (Δώρα)

Βαγενά Άννα
Βαρδάκης Σωκράτης
Βασιλικός Βασίλης
Βέττα Καλλιόπη
Βίτσας Δημήτρης
Γκιόλας Γιάννης
Δρίτσας Θεόδωρος
Μάλαμα Κυριακή
Μάρκου Κωνσταντίνος
Μπαλάφας Γιάννης
Μπάρκας Κωνσταντίνος
Νοτοπούλου Κατερίνα
Ξανθός Ανδρέας
Παπαδόπουλος Αθανάσιος (Σάκης)
Πούλου Παναγιού (Γιώτα)
Σκουρλέτης Παναγιώτης (Πάνος)
Σκούφα Ελισσάβετ (Μπέττυ)
Σπίρτζης Χρήστος
Συρμαλένιος Νίκος
Φάμελλος Σωκράτης
Φίλης Νίκος
Φωτίου Θεανώ
Χατζηγιαννάκης Μιλτιάδης
Χρηστίδου Ραλλία